

ЗВІТ**за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання
внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку ВСП «Фаховий коледж
управління, економіки і права Полтавського державного аграрного
університету»**

27 листопада 2025 року

м. Полтава

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Герасименко Максим Петрович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

Семенчи Ігоря Яковлевича – завідувача гуртожитку ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету».

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: гуртожиток ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету».

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Небесної Сотні, 89, м. Полтава, Полтавський район, Полтавська область, 36022.

Форма власності: державна власність.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету».

Ініційовано внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мінреінтеграції: розпорядженням Полтавської ОВА №731 від 06.11.2023 внесено до Переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у Полтавській області.

Попередній моніторинговий візит здійснювався 19.02.2024.

Полтавській обласній військовій адміністрації надано рекомендацію: опрацювати питання щодо встановлення шторок або дверцят в душовій, з метою дотримання права на приватність.

- опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо проведення ремонтних робіт по заміні вікон в кімнатах.

Рекомендацію виконано в повному обсязі..

Розташування

МТП розташоване в межах доступної близькості до об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема, лікарні, дитячого садку, школи, магазину, аптеки та зупинки громадського транспорту.

Наповненість

У МТП проживає 38 ВПО, з них 4 дітей, 7 осіб літнього віку. Основна частина ВПО прибула із Харківської, Донецької, Луганської областей.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

У ході моніторингу умов проживання внутрішньо переміщених осіб встановлено факт укладання адміністрацією (балансоутримувачем) договорів з мешканцями, умовами яких передбачено стягнення фіксованої щомісячної плати за проживання, у розмірі 800 грн за ліжко-місце. Така практика суперечить самій суті соціальної підтримки переміщених осіб та переводить відносини у площину комерційного найму житла, що є неприпустимим для об'єктів, включених до переліку МТП.

Зазначені дії є прямим порушенням імперативної вимоги пункту 15 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2023 № 930. Ця норма чітко визначає: «Проживання у місцях тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб є безоплатним». Законодавство передбачає фінансування функціонування таких місць за рахунок коштів місцевих бюджетів, благодійної допомоги, міжнародних донорів або державного механізму компенсації комунальних витрат, але категорично забороняє перекладати фінансовий тягар оренди на вразливі категорії населення.

Встановлення фіксованої плати несе значні соціальні та юридичні ризики. По-перше, це створює фінансові бар'єри для доступу ВПО до гарантованого державою прихистку. По-друге, у разі якщо балансоутримувач паралельно отримує компенсацію від держави за спожиті комунальні послуги (згідно з постановою Кабінету міністрів України від 11.09.2022 № 261 «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації за спожиті комунальні послуги під час розміщення внутрішньо переміщених осіб у будівлях (приміщеннях) об'єктів державної, комунальної та приватної власності у період воєнного стану») і одночасно стягує кошти з мешканців, такі дії можуть містити ознаки фінансових зловживань (подвійного фінансування) та нецільового використання бюджетних коштів.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Опалення гуртожитку забезпечується централізовано. У альтернативних засобах опалення не виникало потреби.

Холодна та гаряча вода подаються централізовано.

Електропостачання централізоване безперебійне. Альтернативні джерела електропостачання відсутні.

Харчування

Для потреб ВПО у МТП наявне кухонне приміщення, яке обладнане 2 електричними плитами, 2 рукомийники, при цьому, 1 плита вийшла з ладу і потребує заміни.

В кімнатах наявні холодильники, мікрохвильові печі, електричні чайники.

Мешканці самостійно готують їжу, використовуючи продукти харчування, придбані за власні кошти.

Санітарія та гігієна

У МТП наявна загальна душова кімната, розділена перегородками, встановлені шторки.

В кожній секції наявна окрема вбиральня, душова, умивальник, дзеркало. Незважаючи на архітектурну наявність окремих санітарних вузлів (вбиральня, душова, умивальник) у секціях, незадовільний санітарний стан цих приміщень (висота п'єдесталів, на які встановлено душові піддони, пошкодження стін та обладнання) є порушенням права мешканців, зокрема внутрішньо переміщених осіб, на повагу до їхньої гідності.

Це створює не лише санітарно-епідеміологічні ризики, але й поглиблює їхню соціальну вразливість, є формою неналежного ставлення та підлягає усуненню.

Наявні 3 пральні машини.

Протипожежна безпека

На поверхах наявні вогнегасники, пожежна сигналізація, плани евакуації.

Укриття розташоване безпосередньо в гуртожитку, підвальне приміщення, в якому можуть укритися мешканці закладу у випадку повітряної тривоги, воно облаштовано місцями для сидіння, наявний резерв води.

Безбар'єрність

МТП частково облаштовано інфраструктурою, що забезпечує безбар'єрний доступ для маломобільних груп населення, зокрема наявний пандус. Відсутня потреба в облаштуванні окремої вбиральні та душової кімнати з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, так як маломобільні групи населення в це МТП не поселяють.

Умови в кімнатах

Розміщення в кімнатах – від 2 до 3 осіб, кімнати мебльовані (столи, стільці, шафи, ліжка), температура задовільна.

Вікна в кімнатах металопластикові.

Дозвілля

У МТП є актові зали, на території наявні спортивний та дитячий майданчики.

Облаштування кімнати для відпочинку на першому поверсі будівлі.

Доступ до інформації та послуги

На першому поверсі розміщений інформаційний стенд, на якому відображено основні контакти громадських організацій.

МТП відвідують благодійні організації, надаючи медичні, психологічні, соціальні та правові послуги.

ВПО уклали декларації з місцевими лікарями.

Усі мешканці закладу, які мають відповідне право – отримують допомогу на проживання внутрішньо переміщеним особам.

Освіта

Діти навчаються у місцевих закладах освіти за змішаною формою навчання.

Працевлаштування

Всі працездатні ВПО, що проживають в МТП є працевлаштованими.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 7 особами.

Під час особистого спілкування з мешканцями МТП з числа ВПО, скарги на умови проживання не надходили.

Правопросвітницькі заходи проведено для 7 осіб.

Проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

Загальні потреби МТП озвучені представником адміністрації:

- заміна побутової техніки, яка вийшла з ладу.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту Полтавській обласній військовій адміністрації:

- забезпечити неухильне дотримання пункту 15 Порядку (Постанова КМУ № 930) шляхом скасування вимоги щодо сплати фіксованих платежів за проживання та приведення договорів з ВПО у відповідність до чинного законодавства, виключивши з них пункти про платний характер користування приміщеннями.

- опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо заміни побутової техніки, яка вийшла з ладу.

- опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо проведення ремонтних робіт в місцях загального користування, зокрема, у санітарних вузлах секцій.

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Максим ГЕРАСИМЕНКО